

Η ΚΙΝΕΖΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΑΝΤΙΒΑΡΟ ΣΤΙΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΤΡΑΜΠ (του Στράτου Πουρζιτάκη)

✘ Η προωθούμενη περιβαλλοντική πολιτική των ΗΠΑ, που προβλέπει μεταξύ άλλων την απόσυρση από τη συμφωνία του Παρισιού, αποτελεί ευκαιρία για την Κίνα να εδραιωθεί ως ηγέτιδα χώρα στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, εξασφαλίζοντας ισχυρά οικονομικά και πολιτικά οφέλη. Απέναντι στις εξαγγελίες του προέδρου Τραμπ, το Πεκίνο έχει αντιδράσει ευφυσά, προβάλλοντας την Κίνα ως πρωτοπόρο στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και τονίζοντας την υποχρέωση της νέας αμερικανικής ηγεσίας να τηρήσει τις περιβαλλοντικές δεσμεύσεις που έχει αναλάβει.

Στην ιδιαίτερα επιτυχημένη του ομιλία στο Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ, ο Κινέζος πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ υπερασπίστηκε, μεταξύ άλλων, την πρόσφατη συμφωνία του Παρισιού και υπερθεμάτισε υπέρ συλλογικών δράσεων απέναντι σε παγκόσμιες προκλήσεις όπως η κλιματική αλλαγή. Κάτι τέτοιο θα αποτελέσει στρατηγική επιλογή στο μέλλον, ενισχύοντας το προφίλ του «Μεσαίου Βασιλείου» σε θέματα περιβαλλοντικής διακυβέρνησης, ένα πεδίο παραδοσιακής ηθικής και πολιτικής ηγεμονίας της Δύσης.

Τα τελευταία χρόνια, το Πεκίνο έχει υιοθετήσει μια ιδιαίτερα ενεργητική περιβαλλοντική διπλωματία που έχει οδηγήσει, μεταξύ άλλων, και σε στενότερη συνεργασία με την Ε.Ε. για θέματα ενέργειας και περιβάλλοντος. Στη σύνοδο των G20 τον Σεπτέμβριο του 2016, στο Χανγκτσόου, η Κίνα προώθησε ενεργά την «πράσινη» χρηματοδότηση, όντας η ίδια πρωταγωνίστρια στην έκδοση «πράσινων» ομολόγων. Είναι αξιοσημείωτο ότι το 2016 κινεζικές εταιρείες ολοκλήρωσαν 11 συμφωνίες ξένων επενδύσεων σε έργα ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αξίας 32 δισ. δολ.

Παράλληλα, η Κίνα πραγματοποιεί μια πρωτοφανή στροφή στην ενεργειακή και περιβαλλοντική πολιτική, η οποία δεν βασίζεται πλέον σε επιθετικές συμφωνίες για την εκμετάλλευση κοιτασμάτων ορυκτού πλούτου αλλά σε μέτρα όπως η αύξηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η προώθηση της εξοικονόμησης ενέργειας. Το 2016, η Κίνα επένδυσε 88 δισ. δολ. σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και σύμφωνα με τον διοικητή της Τράπεζας της Κίνας, Τζου Σιαοτσουάν, κατά την επόμενη πενταετία οι κινεζικές «πράσινες» επενδύσεις θα ξεπεράσουν τα 3 τρισ. δολ. Αυτή η στροφή αντικατοπτρίστηκε εύγλωττα στο Παγκόσμιο Φόρουμ για την Ενεργειακή Ασφάλεια που πραγματοποιήθηκε στο Πεκίνο το 2016, όπου οι Κινέζοι αξιωματούχοι εστίασαν αποκλειστικά στην προώθηση μέτρων αειφόρου ανάπτυξης και στην αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης.

Αν και οι ατέλειες στην ενεργειακή και περιβαλλοντική πολιτική της Κίνας κυρίως σε θέματα ελέγχου, πληροφόρησης και εφαρμογής πολιτικών από τις τοπικές κυβερνήσεις παραμένουν ευδιάκριτες, η εξελισσόμενη κινεζική ενεργειακή επανάσταση, αποτελεί αναντίρρητη πραγματικότητα και τείνει να αποτελέσει αντίβαρο στις επιλογές της νέας αμερικανικής ηγεσίας. Οι πρωτοβουλίες της κινεζικής ηγεσίας στο εσωτερικό της χώρας και σε διεθνές επίπεδο στοχεύουν κατ' αρχάς στην αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην Κίνα, η οποία αποτελεί απόρροια της ιλιγγιώδους οικονομικής ανάπτυξης και απειλεί την κοινωνική συνοχή και κατά συνέπεια την πολιτική επιβίωση του Κομμουνιστικού Κόμματος της Κίνας. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Ενέργειας, τις επόμενες δεκαετίες θα καταγράφονται περισσότεροι από 2 εκατ. πρόωροι θάνατοι ετησίως ως αποτέλεσμα της κακής ποιότητας του αέρα. Αξιολογώντας τις πολιτικές συνέπειες του συγκεκριμένου προβλήματος, οφείλει κανείς να λάβει υπόψη ότι, σε αντίθεση με άλλα ζητήματα εθνικής σημασίας όπως οι εντάσεις στη Νότια Σινική θάλασσα, το Πεκίνο δεν μπορεί να κατασκευάσει κάποιον εξωτερικό εχθρό προς τον οποίον η προπαγάνδα θα κατευθύνει την ευρεία λαϊκή οργή.

Παράλληλα, η ενεργειακή και περιβαλλοντική διπλωματία του Πεκίνου θα αποφέρει σημαντικά οφέλη στην εξωτερική πολιτική της χώρας. Απέναντι στις αναχρονιστικές δοξασίες και πολιτικές επιλογές του προέδρου Τραμπ, οι προτάσεις της Κίνας για προώθηση της συμφωνίας του Παρισιού και η στήριξη επενδύσεων αειφόρου ανάπτυξης εξασφαλίζουν την ισχυρή υποστήριξη της διεθνούς κοινότητας. Αξιοποιώντας τη διπλωματική και οικονομική της ισχύ, η Κίνα συσπειρώνει μεγάλο αριθμό κρατών, μεταξύ των οποίων και παραδοσιακούς συμμάχους των ΗΠΑ, που θα θελήσουν να επωφεληθούν από πρωτοβουλίες όπως ο Νέος Δρόμος του Μεταξιού και η Ασιατική Τράπεζα Επενδύσεων και Υποδομών.

Ο φιλόδοξος σχεδιασμός του Πεκίνου αποσκοπεί στην αναβάθμιση του διεθνούς προφίλ της Κίνας και στην ανάδειξή της ως μιας ειρηνικής ηγέτιδας δύναμης που δεν διεκδικεί παγκόσμια ηγεμονία, αλλά προωθεί μια νέα αρχιτεκτονική παγκόσμιας διακυβέρνησης στην οποία η Κίνα θα αναγνωρίζεται ως οικονομία της αγοράς και οι διεθνείς σχέσεις θα ερείδονται στη βεσφαλιανή κυριαρχία, περιορίζοντας τα περιθώρια διεθνών επεμβάσεων. Παράλληλα, η κινεζική ηγεσία σκοπεύει να αξιοποιήσει την περιβαλλοντική της διπλωματία για θέματα ασφάλειας στην περιφέρεια Ασίας-Ειρηνικού, στοχεύοντας στην ανατροπή του συσχετισμού δυνάμεων απέναντι στις ΗΠΑ και στην Ιαπωνία.

Αναντίρρητα, η ανάδυση της Κίνας αποτελεί ιστορική ευκαιρία για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Παράλληλα, ωστόσο, οφείλει να σημειώσει κανείς τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που προκύπτουν, καθώς η Κίνα υιοθετεί κατά το ήμισυ μόνο το δόγμα του Ντενγκ Ξιαοπίνγκ, το οποίο αποκρυσταλλώθηκε στην προτροπή του «ποτέ μην επιζητάς την ηγεσία αλλά στόχευσε στο να κάνεις κάτι μεγάλο».

! Ο κ. Στράτος Πουρζιτάκης είναι υποψήφιος διδάκτωρ στο Τμήμα Διεθνών Σχέσεων του Hong Kong Baptist University και συνεργαζόμενος ερευνητής στο Konrad-Adenauer-Stiftung Hong Kong, Regional Project Energy Security and Climate Change – Asia Pacific.

Πηγή/φωτογραφία: Η Καθημερινή, kathimerini.gr